

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19CoP/59/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3814220018
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 08. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Čupková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3814220018.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne vo veci starostlivosti o mal. H. Y., nar. XX.XX.XXXX, zastúpeného Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny L., dieťa rodičov T. N. Y., bytom L., J. X/X a H. Y., bytom X. - P. X., X. XXXX/XX, o zvýšenie výživného a obmedzenie styku otca s maloletým, o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny L., na nariadenie predbežného opatrenia, na odvolanie otca proti uzneseniu Okresného súdu Prievidza zo dňa 23. júna 2015, č.k. 11P/65/2014-338, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu potvrdzuje.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením okresný súd predbežným opatrením otcovi maloletého H. nariadil, aby sa dočasne zdržal styku s maloletým, do právoplatného skončenia veci vedenej na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 11P/65/2014. V odôvodnení uznesenia uviedol, že na Okresnom súde Prievidza prebieha konanie o návrhu matky o zvýšenie výživného na maloletého a obmedzenie styku otca s maloletým, ktoré konanie nie je právoplatne skončené. Rozsudkom Okresného súdu Žilina, č.k. 21P/32/2012- 361 zo dňa 06.02.2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 17.02.2014, bolo zrušené manželstvo rodičov maloletého rozvodom, na čas po rozvode bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti matky a súd rozhodol o výške výživného maloletého a upravil aj styk otca s maloletým. Styk maloletého s otcom bol upravený tak, že otec maloletého je oprávnený stretávať sa s maloletým prvé tri mesiace od právoplatnosti rozsudku každý nepárny týždeň v piatok od 15:00 hod. do 17:00 hod. v centre Pedagogicko - psychologického poradenstva a prevencie v L., D. za prítomnosti matky, ďalšie tri mesiace od právoplatnosti rozsudku v tom istom čase na tom istom mieste bez prítomnosti matky. Od siedmeho mesiaca od právoplatnosti rozsudku je otec oprávnený stretávať sa s maloletým každý párny týždeň v piatok od 15:00 hod. do 18:00 hod., v sobotu od 10:00 hod. do 17:00 hod. bez prítomnosti matky. Otca zaviazal prevziať si dieťa v mieste bydliska maloletého a na tom istom mieste po ukončení stretnutia ho zase matke odovzdať. Počas konania, podaním, doručeným súdu dňa 19.06.2015, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny L. podal návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým žiadal súd, aby uložil otcovi, aby sa dočasne zdržal styku s maloletým upraveného právoplatným rozsudkom Okresného súdu Žilina, č.k. 21P/32/2013-361 (správne malo byť 21P/32/2012-361) zo dňa 06.02.2014, a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej o zákaz styku otca s mal. H.. Návrh na nariadenie predbežného opatrenia odôvodnil tým, že: „maloletý H. styk s otcom odmietal, boli vykonané opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v záujme maloletého. Dňa 05.03.2015 bol vykonaný pohovor s maloletým, ktorý pri pohovore uvádzal skutočnosti ako sa k nemu otec správal. Vzhľadom na závažnosť vo vyjadrení maloletého bol úradný záznam i s ďalšími dokumentmi týkajúcimi sa maloletého odstúpený Okresnému riaditeľstvu Policajného zboru v L. a Okresnej prokuratúre v L....“ Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v L., odbor kriminálnej polície upovedomilo Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny L. dňa 26.05.2015 o začatí trestného stíhania vo veci zločinu sexuálneho zneužívania podľa § 201 Trestného zákona. Vyšetrowanie je vedené pod ČVS: S. a nie je ukončené. Zo záznamu z vykonaného pohovoru s maloletým zo dňa 05.03.2015 vyplynulo, že maloletý k stretávaniu s otcom uviedol, že sa s ním stretávať nechce. Bojí sa

otca, uviedol skutočnosti, pre ktoré si na otca nespomína v dobrom a má z neho strach - otec ho bil, bil maminu a kričal na maminu, chytal mu v S. na WC „pipika“. Viac o týchto skutočnostiach hovoriť nechcel, bol smutný. Na iné stretnutia s otcom si nespomína. Vyslovil dve želania - aby sa to už všetko skončilo, a aby mamina nešla do väzenia. Zo spisu Okresného súdu Prievidza, č.k. 18Em/4/2014-33 vyplýva, že maloletý už v minulosti, dňa 14.07.2012, tvrdil práve otcovi, že ho chytajú cudzí ujovia za pohlavný orgán, keď sa ho otec opýtal, že prečo sa na tom mieste stále drží cez nohavice, čo predtým nerobieval. Otec maloletého na základe týchto vyjadrení maloletého podal dňa 16.07.2012 trestné oznámenie na neznámeho páchatel'a pre zločin sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona, ktoré bolo vedené pod ČVS: S. a dňa 05.02.2013 zastavené z dôvodu, že sa nestal skutok, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie. Zo znaleckého posudku, ktorý bol vyhotovený pre účely vyššie uvedeného trestného stíhania dňa 22.01.2013, č. znaleckého posudku X/XXXX, vypracovaného znalkyňou T.. H. K. z odboru psychológia okrem iného vyplýva, že dieťa v tomto veku vníma a uvažuje jednoducho, je ovplyvniteľné prostredím a blízkymi osobami, medzery v pamäti vyplňa konfabuláciami, čo nie je vedomé klamstvo, len fantáziou prispôbená pravda, ktorej dieťa samo verí. Z výpisu zo zdravotnej dokumentácie maloletého, vyšetrenia maloletého T.. W. Y., L.. na detskej urologickej ambulancii dňa 19.07.2012 vyplýva, že lekár nenašiel známky poranenia u maloletého z minulosti a urologický nález považuje u maloletého za veku primeraný. Súd prvého stupňa zastával názor, že v danej veci sú splnené podmienky pre nariadenie predbežného opatrenia s poukazom na súčasnú situáciu, keď maloletý odmieta styk s otcom aj napriek vykonaným opatreniam sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, ktoré boli vykonané v záujme maloletého. Vzhľadom aj na vyjadrenie maloletého pri pohovore dňa 05.03.2015 na sociálnom odbore a začatí trestného stíhania za zločin sexuálneho zneužívania je v záujme maloletého, aby súd dočasne upravil pomery do právoplatného skončenia veci, sp. zn. 11P 65/2014, kde sa matka domáha obmedzenia styku otca s maloletým do vyjadrenia špecializovaného zariadenia o vhodnosti styku otca s maloletým. Keďže vyšetrovanie vo veci podaného trestného oznámenia na základe skutočností uvedených maloletým pri pohovore na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny L. dňa 05.03.2015 ešte stále prebieha a nie je ukončené, nemohol tak súd pri vydávaní rozhodnutia vychádzať zo všetkých potrebných a nepochybne zistených skutočností. Pri nariadení predbežného opatrenia bral do úvahy predovšetkým záujem maloletého. Konštatoval, že z hľadiska dieťaťa je potrebné zvýrazniť, že ide o právo a nie povinnosť sa s rodičom, ktorému nie je zverené do osobnej starostlivosti, stykať. Vo všetkých veciach, týkajúcich sa maloletých detí, a teda pri rozhodovaní vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti je prioritný záujem dieťaťa, na ktorý musí súd pri svojom rozhodovaní vždy prihliadať. Záujmom dieťaťa je predovšetkým jeho zdravý psychický a fyzický vývoj, a teda zabezpečenie jeho riadnej výchovy. Záujem dieťaťa však nie je možné stotožňovať so subjektívnymi predstavami rodičov o realizácii svojho výchovného pôsobenia. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 74 ods. 1, § 75 ods. 6, 8 a § 76 ods. 1 písm. f) O.s.p.

Proti uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec maloletého, ktorý sa domáhal zmeny napadnutého uznesenia a zamietnutia návrhu. Nesúhlasil s tým, že v danej veci boli splnené zákonné predpoklady pre nariadenie predbežného opatrenia. Skutočnosť, tvrdené ohľadne trestného stíhania, vedeného voči jeho osobe za zločin sexuálneho zneužívania, považuje za vykonštruované matkou maloletého, v snahe znemožniť mu akýkoľvek kontakt s maloletým. Mal za to, že matka maloletého ide do krajností, nevedomujúc si nepriaznivý dopad na psychiku a citový vývin maloletého, že zneužíva maloletého k tomu, aby sa pred médiami vyjadroval takým spôsobom, ako ho naučila, so zámerom vyhnúť sa trestnému stíhaniu, ktoré je vedené voči jej osobe z dôvodu, že otcovi neumožňovala stretávať sa s maloletým v rozsahu podľa súdneho rozhodnutia a maloletý z obáv pred trestným stíhaním matky sa vyjadruje tak, ako si to matka praje. Poukazoval na to, že uvedomujúc si stav, do ktorého sa maloletý dostal v dôsledku neustáleho pôsobenia voči osobe otca, dlhodobým nedôvodným znevažovaním jeho osoby pred maloletým zo strany matky, prehlásil v decembri 2014 pred mediátorkou, určenou ÚPSVaR v L. Y.. U. a prostredníctvom nej oznámil matke maloletého, že od uvedeného vyhlásenia sa nebude dostavovať na styk s maloletým dobrovoľne až do času, keď bude vyriešený spôsob ako a kedy sa bude styk realizovať, a to buď dohodou alebo nariadením súdu, pretože si nepraje, aby maloletý syn bol naďalej stresovaný. V zmysle tohto rozhodnutia od polovice decembra sa ani nedožadoval styku s maloletým, preto nevidí dôvod, pre ktorý by mal súd za uvedených okolností nariadiť predbežné opatrenie. Nariadené predbežné opatrenie považuje preto za zbytočné. Poukazoval na to, že odmietavé postoje maloletého začali až po vznesení obvinenia matky z prečinu marenia úradného rozhodnutia, ktoré konanie matky bolo prejednávané na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 1P/10/2015, v ktorom konaní bola okresným súdom uznaná za vinnú. Dôvodil, že od októbra 2012

nemal a nemá umožnenú akúkoľvek komunikáciu s maloletým, a teda žiadnu možnosť podieľať sa na jeho výchove, podávať mu názory, či vysvetlenia tak, aby mohol mať objektívny obraz o svojom otcovi a o veciach, ktoré sa okolo neho dejú, pretože matka maloletého mu znemožňuje dlhodobú od októbra 2012 akúkoľvek styk s maloletým, či už osobný, telefonický alebo prostredníctvom elektronickej komunikácie. Maloletému nikdy neublížil, ani po stránke fyzickej, ani psychickej.

K podanému odvolaniu sa písomne vyjadril opatrovník maloletého, ktorý uviedol, že zotráva na dôvodoch, uvedených v podanom návrhu.

Matka v podanom vyjadrení k odvolaniu otca navrhla potvrdenie napadnutého uznesenia. Poukazovala na to, že otec maloletého od právoplatného rozsudku o rozvedení manželstva zo dňa 06.02.2014, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 17.02.2014, nerešpektuje rozhodnutie súdu o úprave styku, pričom prvú časť úpravy - t. j. výchovné opatrenie ignoroval a na styk sa dostavil až 14.11.2014, následne 28.11.2014 a 01.12.2014. Nakoľko maloletý odmietal stretnutie s otcom, bola privolaná hliadka a následne bol maloletý ošetrovaný lekárom, nakoľko reagoval bolesťami brucha, hlavy a zvracaním. Maloletý sa sám pred otcom vyjadril, že sa s ním stretávať nechce, pretože mu ublížil. Otec maloletého túto skutočnosť nerešpektoval a dňa 01.12.2014 podal návrh na výkon rozhodnutia s tým, že mu matka bráni v stretávaní sa s maloletým. Navyše, žiadal, aby súd bezodkladne postupoval podľa ust. § 273 ods. 1, 2 O.s.p. Súd na základe dokazovania návrh otca maloletého na výkon rozhodnutia zamietol, nakoľko nebolo preukázané, že by matka neplnila, čo jej vykonateľné rozhodnutie nariaďuje. Poukazovala na to, že vo veci úpravy styku naďalej platí rozsudok Okresného súdu Žilina, sp. zn. 21P/32/2012, čo znamená, že aj napriek odmietavému postoju maloletého môže otec maloletého znovu podať návrh na výkon súdneho rozhodnutia, čo nie je v záujme maloletého, aj z ktorého dôvodu je nariadenie predbežného opatrenia dôvodné. Vyslovila názor, že otec uvádza skutočnosti, ktoré sú zavádzajúce a nie sú podložené žiadnymi listinnými dôkazmi. Dlhodobé šikanózne správanie otca maloletého vzbudzuje v maloletom strach a má veľmi negatívne dopady na jeho psychický vývoj. Napriek tomu opakovane vyzývala otca, aby svoje správanie prehodnotil a správal sa slušne a dôstojne. Otec maloletého však na tieto výzvy nereaguje a neustále vyvoláva konfliktné situácie. Zdôrazňovala, že nikdy nebránila maloletému v stretávaní sa so svojím otcom, avšak maloletý to jednoznačne odmieta, má z neho strach a traumy. Konanie otca považuje za tendenčné a účelové, v rozpore so záujmami maloletého.

Krajský súd preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p. a zistil, že uznesenie okresného súdu je potrebné podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správne potvrdiť. Rozhodol bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 214 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého netreba nariaďovať pojednávanie odvolacieho súdu.

Z obsah spisu v danej veci vyplýva, že na Okresnom súde Prievidza sa pod sp. zn. 11P/65/2014 sa vedie konanie o zmenu v úprave práv a povinností k mal. H., o zvýšenie výživného a obmedzenie styku otca s maloletým, ktoré nie je právoplatne skončené. Je preto zrejmé, že pokiaľ začalo konanie vo veci samej, o navrhovanom predbežnom opatrení je potrebné rozhodnúť podľa § 102 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého, ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov, alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať, alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie, alebo zabezpečí dôkaz.

Podľa § 76 ods. 1 písm. f) O.s.p. predbežným opatrením môže súd uložiť účastníkovi, aby niečo vykonal, niečo sa zdržal alebo niečo znášal.

V preskúmvanej veci mal. H. pochádza z manželstva rodičov, ktoré bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Žilina zo dňa 06.02.2014, č.k. 21P/32/2012-361, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 17.02.2014. Maloletý bol na čas po rozvedení zverený do starostlivosti matky, otcovi bola určená vyživovacia povinnosť na maloletého a upravený bol jeho styk s maloletým. Okresný súd v napadnutej veci nariadi predbežné opatrenie, ktorým uložil otcovi, aby sa dočasne zdržal styku s mal. H. do právoplatného skončenia veci vedenej na Okresnom súde Prievidza pod č.k. 11P/65/2014.

Právo styku rodiča je špeciálnou zložkou rodičovských práv a povinností, vznikajúce v dôsledku reálne existujúcej osobnej starostlivosti druhého rodiča. Úplné alebo čiastočné obmedzenie styku rodiča s dieťaťom znamená nielen zásah do jeho práv, ale i zásah do práv dieťaťa, majúcemu právo vytvárať a budovať si vzťah s oboma rodičmi.

Styk rodiča s mal. dieťaťom sa uskutočňuje predovšetkým v záujme dieťaťa a jeho účelom je najvhodnejším spôsobom a v čo najväčšej miere znižovať nepriaznivé dôsledky narušených vzťahov medzi rodičmi. V každom prípade však treba posúdiť aj schopnosť rodiča na výchovu dieťaťa a tomuto prispôsobiť úpravu styku a iba mimoriadne, ak je to potrebné v záujme zdravia dieťaťa, styk dieťaťa s rodičom obmedziť, alebo ho zakázať.

Spôľahlivá úvaha o tom, či je styk rodiča, ktorý nemá dieťa vo svojej výchove, s mal. dieťaťom na prospech tomuto dieťaťu a aká úprava tohto styku zodpovedá v konkrétnom prípade najlepšiemu záujmu dieťaťa a pomerom oboch rodičov, je podmienená náležitým zistením skutkového stavu veci. Iba v takomto prípade možno totiž zhodnotiť niektoré okolnosti, týkajúce sa mal. detí a niektoré skutočnosti, týkajúce sa rodičov. Ide predovšetkým o zhodnotenie veku a zdravotného stavu mal. detí, ich citového vzťahu k rodičom, ktorý ich nemajú vo svojej výchove, denného režimu mal. detí, osobných a rodinných pomerov rodičov, vzájomný vzťah rodičov a ich časové a hospodárske možnosti a podobne.

V danom prípade návrh na nariadenie predbežného opatrenia nebol podaný matkou mal. dieťaťa, ale Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny L. ako orgánom povereným vykonávať sociálno-právnu ochranu detí a sociálnu kuratelú v zmysle zákona č. 305/2005 Z. z. Nariadené predbežné opatrenie vychádza z osvedčených skutočností vychádzajúcich zo začatia trestného stíhania Okresným riaditeľstvom Policajného zboru v L., odbor kriminálnej polície vo veci zločinu sexuálneho zneužívania podľa § 201 Trestného zákona, ktoré vyšetrovanie je vedené pod ČVS: S., a ktoré nie je ukončené.

Zo záznamu z vykonaného pohovoru s maloletým Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny L. vyplýva, že: „... sa s otcom stretávať nechce. Bojí sa otca. Uviedol skutočnosti, pre ktoré si na otca nespomína v dobrom a má z neho strach - otec ho bil, bil maminu a kričal na maminu, chystal mu v S. na WC „pipika“. Viac o týchto skutočnostiach hovoriť nechcel, bol smutný. Na iné stretnutia s otcom si nespomína. Vyslovil dve želania - „Aby sa to už všetko skončilo, a aby mamina nešla do väzenia“.

Nariadené predbežné opatrenie tak vychádza z osvedčených skutočností, a to nielen zo začatého trestného stíhania, ale aj z výpovedí mal. H..

Vzhľadom na to, že nariadené predbežné opatrenie je závažným zásahom do rodičovských práv otca, odvolací súd sa dôsledne zaoberal otázkou, či sa neprimeraným spôsobom nezasahuje do právnych vzťahov medzi účastníkmi, t. j. či účastník nie je obmedzený spôsobom neprimeraným povahy veci. Vychádzajúc z článku 32 ods. 4 druhá veta Listiny základných práv a slobôd, podľa ktorého práva rodičov možno obmedziť iba rozhodnutím súdu na základe zákona, ale i článku 32 ods. 1 druhá veta citovanej normy, ktorý zaručuje osobitnú ochranu detí a mladistvých, dospel odvolací súd k záveru, že prvoradým záujmom v danej veci musí byť ochrana mal. detí, ich zdravého psychického a fyzického vývoja, ako aj ochrana pred inými negatívnymi vplyvmi nepriaznivo pôsobiacimi na vývoj detí.

S ohľadom na uvedené odvolací súd zhodne so súdom prvého stupňa, vzhľadom na doposiaľ osvedčené okolnosti danej veci považoval nariadenie predbežného opatrenia, ktorým uložil otcovi povinnosť dočasne sa zdržať styku s mal. H., za dôvodné, v záujme maloletého, na ktorý záujem je povinný predovšetkým prihliadať. Vzhľadom ku skutočnosti, že sa jedná o dočasné opatrenie, bude toto predbežné opatrenie trvať len do doby, kým súd nerozhodne vo veci samej, v ktorom sa matka okrem iného domáha obmedzenia styku otca s maloletým, a ktoré je vedené pod sp. zn. 11P/65/2014. V tomto konaní nepochybne budú vykonané všetky dôkazy na preukázanie dôvodnosti podaného návrhu.

Pokiaľ otec namietal dôvodnosť nariadenia predbežného opatrenia s poukazom na jeho prehlásenie, že sa nebude dostavovať na styk s maloletým dobrovoľne až do času, keď bude vyriešený spôsob, ako a kedy sa bude styk medzi ním a maloletým realizovať, odvolací súd nepovažoval túto námietku za dôvodnú, obzvlášť s poukazom na tú skutočnosť, že na Okresnom súde Z. otec podal dňa 01.12.2014 návrh, ktorým sa domáhal výkonu rozhodnutia o úprave jeho styku s maloletým voči matke maloletého, ktorý návrh na súdny výkon rozhodnutia bol zamietnutý až uznesením Okresného súdu Prievidza zo dňa 17.06.2015, č.k. 18Em/4/2014-118. Z uvedeného vyplýva, že otec maloletého trval na nariadení výkonu rozhodnutia, svoj návrh nezobral späť. Zároveň otec vo svojom odvolaní poukazuje na tú skutočnosť, že odmietavé postoje maloletého začali po vznesení obvinenia matky z prečinu marenia úradného rozhodnutia, ktoré konanie matky bolo prejednané na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 1T/10/2015, v ktorom konaní bola okresným súdom matka uznaná

za vinnú, z čoho nepochybne vyplýva otcova snaha o styk s maloletým na základe úpravy v zmysle právoplatného rozsudku súdu, do ktorej úpravy je zasiahnuté až napadnutým uznesením.

Z obsahu spisu je zrejmé, že vzťahy medzi rodičmi sú značne narušené. Odvolaciemu súdu sa javí ako veľmi nešťastné, že maloletý je zatiahnutý do sporov rodičov a práve táto skutočnosť môže mať jednoznačne negatívny vplyv na jeho zdravý psychický vývoj, ktorej skutočnosti by si mali byť obaja rodičia vedomí a v záujme maloletého by tak mali prehodnotiť svoje správanie.

Vzhľadom na uvedené krajský súd uznesenie okresného súdu potvrdil.

Rozhodnutie bolo senátom prijaté jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.